

**BO‘LAJAK CHET TILI O‘QITUVCHILARINING LEKSIK
KOMPETENSIYASINI SHAXSGA YO‘NALTIRILGAN TA’LIM
TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH –
PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA**

Mahmudova Feruza Salimdjonovna

2-kurs tayanch doktorant

Namangan Davlat Chet tillari Instituti

Annotatsiya

Mazkur tezisda bo‘lajak chet tili o‘qituvchilarining leksik kompetensiyasini rivojlantirish masalasi zamonaviy oliy ta’lim sharoitida dolzarb pedagogik muammo sifatida tahlil qilinadi. Tadqiqotda chet tillarni o‘qitish jarayonida leksik kompetensiyani shakllantirishga qo‘yilayotgan zamonaviy talablar hamda oliy ta’lim amaliyotidagi mavjud holat o‘rtasidagi nomutanosibliklar yoritib beriladi. Shuningdek, an’anaviy o‘qitish yondashuvlari va shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim texnologiyalari o‘rtasidagi farqlar asoslanib, bo‘lajak chet tili o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini oshirishda shaxsga yo‘naltirilgan ta’limning pedagogik imkoniyatlari ochib beriladi.

Kalit so‘zlar: leksik kompetensiya, shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim, pedagogik muammo, bo‘lajak chet tili o‘qituvchilari, oliy ta’lim.

Kirish

Zamonaviy ta’lim tizimida chet tillarni samarali o‘qitish masalasi muhim strategik vazifa sifatida qaralmoqda. Ayniqsa, bo‘lajak chet tili

o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida ularning leksik kompetensiyasini rivojlantirish kommunikativ kompetensiyani shakllantirishning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Leksik kompetensiya o'rganilayotgan til birliklarini anglash, ularni nutqiy vaziyatlarda to'g'ri va o'rinli qo'llay olish qobiliyatini o'z ichiga oladi. Shu bois, mazkur kompetensiyani rivojlantirish masalasi oliy ta'lim tizimida alohida pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

Asosiy qism

Oliy ta'lim muassasalarida olib borilayotgan amaliy kuzatishlar shuni ko'rsatadiki, bo'lajak chet tili o'qituvchilari muayyan leksik bilimlarga ega bo'lsalar-da, ularni real nutqiy va kasbiy vaziyatlarda faol qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelmoqdalar. Bu holat leksik kompetensiyani shakllantirish jarayonida mavjud yondashuvlarning yetarli darajada samarali emasligini ko'rsatadi. Pedagogik muammo sifatida qaralganda, bir tomondan, zamonaviy ta'lim standartlari va kompetensiyaviy yondashuv talablari bo'lajak o'qituvchilardan yuqori darajadagi leksik tayyorgarlikni talab etsa, ikkinchi tomondan, ta'lim jarayonida asosan an'anaviy, reproduktiv metodlarning ustuvorligi saqlanib qolmoqda. Bu esa talabalarning individual ehtiyojlari, qiziqishlari va o'zlashtirish sur'atlarini yetarli darajada hisobga olish imkonini bermaydi. Mazkur muammoni hal etishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarining ahamiyati ortib bormoqda. Ushbu yondashuv talabaning shaxsiy rivojlanishiga yo'naltirilgan bo'lib, uning individual imkoniyatlari, o'quv motivatsiyasi va reflektiv faoliyatini inobatga olishga asoslanadi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalaridan foydalanish bo'lajak chet tili o'qituvchilarining leksik kompetensiyasini faol, kontekstual va funksional tarzda rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bo‘lajak chet tili o‘qituvchilarining leksik kompetensiyasini rivojlantirish zamonaviy oliy ta’lim tizimida muhim pedagogik muammo hisoblanadi. Ushbu muammoni bartaraf etishda shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim texnologiyalarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur yondashuv talabalarning individual ehtiyojlari va kasbiy yo‘nalishini hisobga olgan holda leksik kompetensiyani samarali shakllantirish imkonini beradi hamda bo‘lajak chet tili o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini oshirishga xizmat qiladi.

References

1. Nation, I. S. P. *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2013.
2. Richards, J. C., Rodgers, T. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
3. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages*. Strasbourg, 2020.
4. Benson, P. *Teaching and Researching Autonomy*. London: Routledge, 2011.

